

**T.C.
YARGITAY
HUKUK GENEL KURULU**

ESAS NO : 2005/2-572
KARAR NO : 2005/551
KARAR TARİHİ : 28.09.2005

Mahkemesi: Adana 1.Aile Mahkemesi

Günü: 02.06.2005

Sayısı: 2005/418 E- 610 K.

Taraflar arasındaki “soybağı ve nüfus kaydının düzeltilmesi” davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Adana 1.Aile Mahkemesince dava dilekçesinin görev yönünden reddine dair verilen 12.10.2004 gün ve 2004/331 E. 104 K. sayılı kararın incelenmesi davalılar tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay 2.Hukuk Dairesinin 21.02.2005 gün ve 2004/16747-2469 sayılı ilamı ile;

(...Dava H.. ve F.. yönünden nüfus kaydının iptali, K.. ve F.. yönünden soybağı davasıdır.Yargılama sürdürülerek varsa taraf delillerinin toplanıp, sonucu uyarınca bir karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde görevsizlik kararı verilmesi usul ve yasaya aykırıdır...)

Gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle, yeniden yapılan yargılama sonunda, mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

TEMYİZ EDEN: Davalılar

HUKUK GENEL KURULU KARARI

Hukuk Genel Kurulunca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüldü:

A-DAVA KONUSU: Dava, soybağının tespiti ve buna bağlı olarak nüfus kaydının iptali istemine ilişkindir.

B-DAVACININ İSTEMİNİN ÖZETİ: Davacı, nüfus kayıtlarında anne ve babası olarak gözüken F. Y..ve H.Y..'nın gerçek anne ve babası olmadığını, gerçek anne ve babasının F. T.. ve K. T.. olduğunu, bu durumun tespiti ile nüfus kayıtlarının gerçeğe uygun şekilde düzeltilmesini istemiştir.

C-DAVALININ CEVABININ ÖZETİ: Davalılar K.. ve F. T.. ile F.. ve H. Y.. davanın kabulüne karar verilmesini talep etmişlerdir.

D-YEREL MAHKEME KARARININ ÖZETİ: Adana Asliye 3. Hukuk Mahkemesi, Aile Mahkemesinin görevli olduğundan bahisle görevsizlik kararı vermiş ve dosyayı Aile Mahkemesine devretmiştir.

Adana 1.Aile Mahkemesi ise davanın soybağı davası olmayıp nüfus kayıtlarının düzeltilmesi davası olduğunu açıklayarak davanın görev yönünden reddine karar vermiştir.

D-TEMYİZ EVRESİ, BOZMA VE DİRENME: Hükmün davalılar H.. ve F. Y.. tarafından temyizi üzerine Özel Daire, yukarıda açıklanan şekilde, Aile Mahkemesinin davaya bakması gerektiği gerekçesi ile kararı bozmuş, mahkeme önceki kararında direnmiştir, direnme kararı davalılar tarafından temyiz edilmiştir.

E-UYUŞMAZLIK: Davanın niteliği ve buna bağlı olarak davaya bakma görevinin Asliye Hukuk Mahkemesine mi, yoksa Aile Mahkemesine mi ait olduğu noktasında toplanmaktadır.

F-GEREKÇE:

a) Ön sorun değerlendirilmesi;

Yukarıda da açıklandığı üzere dava kendisine açılan Asliye Hukuk Mahkemesi, görevli olmadığına, davaya bakmakla aile mahkemesinin görevli olduğuna karar vermiştir; dosya kendisine gönderilen aile mahkemesi ise kendisinin görevli olmayıp asliye hukuk mahkemesinin görevli olduğu yolunda karar ittihaz etmiştir. Bu kararın temyizi üzerine Özel Daire davaya aile mahkemesinin bakması gerektiği gerekçesiyle hükmü bozmuştur.

Bu bozma üzerine dosya kendisine ulaşan aile mahkemesinin ilk oturumunda, davacı vekili ile davalılar bozma kararına uyulmasını istemişlerdir. Aile mahkemesi tarafların bozmaya uyulmasını istemelerine karşın bozma kararına uymayıp asliye hukuk mahkemesinin görevli olduğuna ilişkin ilk kararında direnmiştir.

Bu durumda her iki tarafın uyma kararı verilmesini istemeleri halinde, yerel mahkemece direnme kararı verilip verilemeyeceği bir ön sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bilindiği gibi H.U.M.K.nun 429. maddesi hükmüne göre, Yargıtay bozma kararı üzerine hakim, tarafları duruşmaya davet edip dinledikten sonra bozma ilamına uyulup uyulmayacağına karar verir. Görülüyor ki hakim, kural olarak Yargıtay bozma ilamına uymak ya da bu karara karşı direnme kararı vermek konusunda tarafların istekleri ile bağlı olmayıp serbest takdir yetkisine sahiptir. Eş anlatımla hakim bozma ilamına uymak zorunda olmayıp eski kararında direnebilir.

Ana kural bu olmakla birlikte bozma nedenlerinin kamu düzenine ilişkin ve dolayısıyla hakimın kendiliğinden (re'sen) göz önünde bulundurması gereken hususlardan olmaması halinde, taraflar veya vekilleri, bozma kararına uyulmasını istemişlerse, artık mahkeme bu bozmaya uymak zorunda olup, direnme kararı veremez. Yargıtay'ın çekışmeli yargıda yerleşmiş ve kurallaşmış uygulaması bu doğrultudadır (Hukuk Genel Kurulu'nun 25.06.1997 gün, E: 1997/11-313, K:1997/ 569, 18.10.1989 gün 541-534, 21.02.1990 gün 10-117, 19.02.1992 gün, 635-82, 23.02.1994 gün, 936-94, 27.01.1999 gün, 26-4 sayılı kararları).

Somut olayda taraflar bozma ilamına uyulmasını istemiş iseler de, Genel Kurulda yapılan görüşmeler sonunda; Özel Dairenin bozma sebebi yaptığı konu kamu düzenine ilişkin görülmüş ve bu nedenle yerel mahkemenin her iki tarafın bozmaya uyulmasını istemelerine rağmen direnebileceği sonucuna varılmıştır.

b) Direnmenin değerlendirmesi;

Davacı, K.. ve F. T..nun gerçek anne babası olduğunun tespitini, nüfus kayıtlarında anne babası gözüken ancak gerçek anne ve babası olmayan H.. ve F. Y..'nın nüfus kayıtlarından çıkarılmayı ve nüfus kaydının gerçeğe uygun şekilde düzeltilmesini istemiştir.

Dava K..ve F..açısından soybağı, H.. ve F.. açısından nüfus kaydının düzeltilmesi davasıdır.

4787 Sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usullerine Dair Kanunun 5133 sayılı Kanun ile değişik 4/1 maddesinde; 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun üçüncü kısım

hariç olmak üzere ikinci kitabından (MK. md. 118-494) doğan bütün dava ve işlere Aile Mahkemesinde bakılacağı düzenlenmiştir.

Soybağına ilişkin hükümler 4721 sayılı Medeni Kanun'un 282.maddesi ve devamında düzenlenmiş olup Aile Mahkemelerinin görevi kapsamındadır. Nüfus Kanunu'nun 46. maddesinde düzenlenen nüfus kaydının düzeltilmesi davalarına ise Asliye Hukuk Mahkemelerinde bakılır. Ancak nüfus kayıtlarının davacının talebi gibi düzeltilebilmesi için öncelikle gerçek anne-babanın dolayısı ile soybağının tespit edilmesi gerekir. O halde **her iki davanın birlikte açılması halinde görevli mahkeme Asliye Hukuk Mahkemesi değil Aile Mahkemesidir.**

Hukuk Genel Kurulu'nca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulmak gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

S O N U Ç: Davalıların temyiz itirazlarının kabulü ile, direnme kararının Özel Daire bozma kararında ve yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı H.U.M.K.nun 429.maddesi gereğince **BOZULMASINA**, istek halinde temyiz peşin harcının geri verilmesine, 28.09.2005 gününde oybirliği ile karar verildi.